

הסיבה הראשונה – הסיכומים הנוכחיים רחוקים מלהיות סבירים מבחינה מתימטית (אורך התחלובה) ואם יתבצעו תיקונים, יביא הדבר להסקת לקחים מוטעים; והסיבה השניה – רוב הפרות, שיצאו תוך כדי תחלובה ולא נכללו ב"סיכום"..., לדעתי, דווקא כן צריכות להיות בסיכום הנ"ל. עדיין איננו ערוכים לבצע זאת.

הכלכליים האזוריים אין מוצאים קשר בין תחלופה גבוהה וירידה בריווחיות, וזאת למרות שאנו נזופים ללא הרף על ידי "מומחי כלכלה ומקצוע" המגלגלים עיניים לשמיים, ומוכיחים כי תחלופה רבה – הפסד גדול בצידה.

★

בקיצור, אני מציע לרדת מ"סיכומים של תחלובות שלמות" משתי סיבות:

סיכומי ספר העדר וסיכומי פרות שלמות

בנימין לב, המחלקה לבקר, שה"ת

הממוצעת לפרה נמוכה! ואילו משק בו פוריות גרועה – תקופות התחלובה ארוכות והתנובה גבוהה! כתוצאה מכך לא ניתן להשוות בין התנובה הממוצעת לפרה בשתי הרשימות.

נראה לי שאם מפרסמים שתי רשימות תנובת חלב של פרות, חייב להימצא בהן מכנה משותף, כדי שאפשר יהיה להשוות ביניהן. במקרה זה צריך ליד התנובות של הפרות השלמות לפרסם תנובה מתוקנת לפי 305 יום או לפחות תנובה ממוצעת ליום חליבה, ולתת את שני הנתונים בשתי הרשימות במקביל.

אחוז השומן

בעיה אחרת היא של אחוז השומן השונה, המתקבל בשתי הרשימות. אחוז השומן אינו מושפע מאחוז היציאה של הפרות וגם לא מאורך תקופת התחלובה. הוא משתנה מעט במשק נתון, והיה צריך להיות דומה בשתי הרשימות.

★

אני מצטער שמתקבל הרושם שההבדלים בנתונים בשתי הרשימות, ובמיוחד של אחוז השומן, מוסברים אך ורק באי מהימנות הביצוע של ביקורת החלב בכלל, ובביצוע בדיקות השומן בפרט. ביקורת החלב היא הבסיס לטיפול העדר שלנו, ולכן חשוב שנתונייה יהיו מהימנים, ושניתן יהיה לסמוך עליהם. הפערים

יש לברך את אנשי ההתאחדות שפירסמו, בנוסף לסיכומי ספר העדר, גם את סיכומי הפרות השלמות. זה ללא ספק חיזוק נוסף לאמינות ולאמיתות התנובות הגבוהות, אליהן מגיעות הפרות שלנו.

יחד עם זאת מעוררת רשימת סיכומי הפרות השלמות שאלות מסויימות. נסיתי למצוא קשר והגיון בהבדלים שבתוצאות המשקים בשתי הרשימות ולא מצאתי! יש גם משקים עם תנובת חלב גבוהה הרבה יותר בפרות השלמות מאשר בסיכום ביקורת החלב; ישנם משקים בהם המצב הפוך. ישנם משקים בהם תכולת השומן בביקורת גבוהה יותר, ובאחרים פחותה יותר, והפער מגיע עד ל-0.5%! אין גם למצוא קשר בין הנתונים ואחוז היציאה של הפרות.

נכון שצורת החישוב בשתי הרשימות שונה. בכל זאת אין בכך הסבר להבדלים, במיוחד לא של הפער באחוזי השומן.

תנובת החלב

תנובת החלב ברשימת סיכומי ביקורת החלב בספר העדר "מחושבת" על בסיס שנה קלנדרית, בזמן שסיכומי התנובות ברשימה לפי פרות שלמות הן מהפרות בפועל. מכאן שברשימה זו התנובה הממוצעת לפרה בכל משק מושפעת ממצב הפוריות באותו המשק. משק בו פוריות טובה – תקופות התחלובה קצרות והתנובה

השומן. בנושא זה, עקב האכילס הוא בעצם ביצוע הדגימה ולא בבדיקתה. דגימת החלב אינה נעשית קלה יותר עם הגברת קצב החליבה ועם הכנסת מערכות חליבה חדשות ומגוונות למשקים. למרות זאת, ההפרשים בין הדגימות האינדיווידואליות מכל פרה לבין הדגימות ממכלי החלב הולכים ומצטמצמים, ואנו עושים את הכל על מנת שיקטנו עוד יותר. הקשר בין תנובות החלב לבין אחוזי היציאה נידון כבר בפירסומי ביקורת החלב תשמ"ב בחוברת 181.

בשתי הרשימות מדגישים הדגש נוסף את הצורך הדחוף ביותר, לעבור לבדיקות תכולת השומן (וגם החלבון, התאים הסומטיים ועוד) במעבדה מרכזית, ולמצוא דרך לדגימה שתייצג נאמנה את כלל החלב, וטובה שעה אחת קודם!

יאיר זליגר מעיר:

בחוברת "משק הבקר והחלב" 183 התייחסתי להבדלים המיוצגים בשתי הרשימות של סיכומי ביקורת החלב ולסיבות שגרמו להן. אין ברצוני לפרטן שוב, להוציא את בעית

ההישנות של תנובות חלב

ר. בר-ענן, א. גניזי

1977-1981. העבודה בוצעה במעבדה לתוכניות ההשבחה של משרד החקלאות הפדרלי של ארה"ב בבלטסוויל.

המבחנים כוללים את 3 התחלובות הראשונות בלבד. בטבלה מוצגים מקדמי ההישנות של תחלובה שניה לעומת ראשונה, ושלישית לעומת שניה. המקדמים המקובלים ביחס לתנובה הם בין 0.4-0.5. הנתונים כאן מתיחסים לתנובה שנתית (ק"ג חלב ליום כלכלה $\times 365$). המקדמים שנמצאו, הם גבוהים מאוד ומראים שהחומר הוא נקי יחסית משגיאות.

יש לציין שבמחקר קודם על נתונים, שבוצע לפני 1977, המקדמים היו נמוכים בהרבה. מקדמי ההישנות לגבי ימי יובש, ימי ריק, וימי הריון הם לפי המקובל בספרות. המחקר נתמך ע"י הקרן הדו לאומית ארצות הברית - ישראל, תוכנית 81-334-45.

בביקורת החלב מסוכמים הנתונים של תחלובות שהסתיימו. הבוקר מעוניין בתחלובות העתידות של הפרה. לצורך חיזוי של ביצועי הפרה בתחלובות הבאות, דרוש מקדם הישנות לגבי כל תכונה. לאחרונה סיימו חישובים לגבי ההישנות של תכונות מבוקרות בביקורת חלב, שנכללו במבחני הצאצאים בישראל בשנים מקדמי ההישנות

ההישנות בתחלובות		
3-2	2-1	
.63	.67	ק"ג חלב 180 יום
.63	.67	ק"ג חמ"מ 180 יום
.54	.58	ק"ג חלב שנתי
.53	.57	ק"ג חמ"מ שנתי
.50	.53	% שומן
.12	.03	ימי יובש
.06	.05	ימי ריק
.18	.17	ימי הריון

קורס טכנאים

ב־2 באוקטובר ש.ז. מתוכנן להיפתח במדרשת רופין מחזור נוסף של קורס טכנאים במגמת רפת. כדי לקיים את המחזור, חסרים עדיין חניכים! אנו פונים בזה למשקים לאפשר לחברים, המתאימים לקורס זה, את השתתפותם במחזור הקרוב. נא לפנות ישירות לח' אברהם אבן־חיים, במדרשת רופין, טל: 053/98158, לקבלת פרטים.

אילן הרן